

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 306/08-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť I. K., B., vo veci namietaného porušenia čl. 19 ods. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 8 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove pod sp. zn. 11 Co 94/2007 a Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 10 C 267/2000 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť I. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2008 doručená sťažnosť I. K., B. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 19 ods. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 8 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v konaní vedenom Krajským súdom v Prešove (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 11 Co 94/2007 a Okresným súdom Bardejov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 10 C 267/2000. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 8. júla 2008.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ od roku 2000 až doteraz viedol súdny spor o ochranu osobnosti proti bytovému družstvu a hoci fakty, dôkazy a právo boli na jeho

strane, spor prehral. Už skorší rozsudok krajského súdu sa mu nepozdával a preto požiadal, aby bolo pripustené dovolanie, čo sa aj stalo. Následne na základe podaného dovolania dovolací súd zrušil pôvodný právoplatný rozsudok krajského súdu, ktorým bola sťažovateľova žaloba zamietnutá. Dovolací súd zistil dva závažné nedostatky, s ktorými sa krajský súd nevyporiadal v súlade s právom. Ide o dovolací rozsudok sp. zn. 4 Cdo 163/03. Sťažovateľ konštatuje, že krajský súd sa ani v opakovanom konaní dostatočne nevyporiadal s jeho námietkami, ale ani s právnym názorom dovolacieho súdu, pričom podanie ďalšieho dovolania už sťažovateľovi neumožnil. Práve to je dôvodom na podanie sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľ odmieta tvrdenie krajského súdu, podľa ktorého žalovaný mal právo uverejniť o ňom ako o nečlenovi bytového družstva nepravdivé informácie vo svojom časopise, podľa ktorých má byť neplatičom nájomného, a vydať ho tak na potupu verejnosti. Nesúhlasí ani s tým, že za hodnoverný dôkaz o dlhu sťažovateľa na nájomnom možno považovať nájomné zmluvy vystavené na jeho meno, ním však vlastnoručne nepodpísané. Vonkoncom neobstojí, že platobný výmer bytového družstva ako jednostranný právny akt môže nahrádzať zmluvu, teda dvojstranný právny akt. Rozsudok krajského súdu považuje za nekvalifikovaný a trápny ako celok.

Sťažovateľ žiada vydať nález, ktorým by ústavný súd vyslovil porušenie označených článkov ústavy a dohovoru v konaní vedenom krajským súdom pod sp. zn. 11 Co 94/2007 a okresným súdom pod sp. zn. 10 C 267/2000. Žiada ďalej priznať primerané finančné zadost'učinenie v celkovej sume 300 000 Sk, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia. Zároveň požaduje, aby mu ústavný súd ustanovil právneho zástupcu, keďže vzhľadom na svoje majetkové pomery nemá dostatok prostriedkov na úhradu trov právneho zastúpenia.

Z rozsudku krajského súdu č. k. 11 Co 94/2007-202 z 20. mája 2008 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 10 C 267/2000-105 zo 17. mája 2005. Podľa názoru krajského súdu odvolanie sťažovateľa nebolo dôvodné, a to aj v súvislosti s právnym názorom vysloveným dovolacím súdom v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 163/2006. Sťažovateľ, hoci nebol členom bytového družstva, bol vo vzťahu k nemu neplatičom z titulu užívania bytu, a preto nič nebránilo bytovému družstvu uverejniť meno sťažovateľa ako neplatiča. Údaj o neplatičovi bol pravdivý, pretože tomuto záveru svedčí aj skutočnosť, že sťažovateľ uvedený nedoplatok zaplatil, čím uznal dôvod nedoplatku i jeho výšku. Uverejnenie takejto

informácie nebolo spôsobilé vyvolať ohrozenie alebo narušenie chránených osobnostných práv sťažovateľa a pravdivý údaj o neplatičovi mohol byť uverejnený a nemohol spôsobiť zásah do osobnostných práv sťažovateľa. Krajský súd riešil aj otázku, či sťažovateľ vedel, čo má vo vzťahu k bytovému družstvu v súvislosti s užívaním bytu plniť, a dospel k záveru, že nepochybne vedel to, že užíva byt bez právneho dôvodu a že za takýto byt treba platiť minimálne vo výške nájomného, ktoré bytové družstvo požaduje od nájomníkov. O tejto skutočnosti bol sťažovateľ informovaný obsahom predložených výmerov, o neplatnosť ktorých sa viackrát neúspešne súdil. Sťažovateľ si bol vedomý, že ako nečlen bytového družstva užíva byt nie ako jeho nájomca, pričom z jeho strany nebola vyvinutá žiadna iniciatíva na riešenie tejto situácie. Aj keď mu zaniklo členstvo v bytovom družstve a nedošlo k následnému usporiadaniu právneho vzťahu k bytu po zániku nájmu z hľadiska jeho ďalšieho užívania a platenia úhrad s tým spojených, pravdivosť informácie o sťažovateľovi ako neplatičovi, ktorú bytové družstvo vo svojom časopise uviedlo, bola potvrdená, a nie je takého charakteru, aby so zreteľom na všetky okolnosti zasiahla do osobnostných práv sťažovateľa.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Na prerokovanie a rozhodnutie tej časti podanej sťažnosti, ktorá sa týka konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 C 267/2000, nie je daná právomoc ústavného súdu. Ako to vyplýva z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda iba vtedy, keď o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľa mal krajský súd v odvolacom konaní. Tým je zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu.

Odlišná je situácia, pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorá sa týka konania vedeného krajským súdom pod sp. zn. 11 Co 94/2007.

Podstatou sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, podľa ktorého krajský súd vo svojom rozsudku č. k. 11 Co 94/2007-202 z 20. mája 2008 nerešpektoval záväzný právny názor vyslovený v predchádzajúcom konaní dovolacím súdom v rozsudku sp. zn. 4 Cdo 163/2006,

ktorým bol zrušený skorší právoplatný rozsudok krajského súdu na základe dovolania pripusteného krajským súdom a podaného sťažovateľom.

Podľa § 238 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku dovolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že sťažovateľ mohol podať proti rozsudku krajského súdu dovolanie, keďže podľa jeho názoru sa krajský súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu. Zo sťažnosti nevyplýva, že by bol sťažovateľ využil právo podať dovolanie. Ak je pravdou, že dovolanie v zákonnej jednomesačnej lehote nepodal, potom treba sťažnosť považovať za neprípustnú pre nevyčerpanie mimoriadneho opravného prostriedku, na ktorého použitie bol sťažovateľ oprávnený podľa citovaného ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. V takomto prípade neprichádzalo do úvahy použitie ustanovenia § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde, keďže sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Ak sťažovateľ v zákonnej lehote dovolanie proti rozsudku krajského súdu podal, potom nie je daná právomoc ústavného súdu na konanie alebo rozhodnutie o sťažnosti, lebo v takomto prípade z dôvodov už uvedených právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru má odvolací súd.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. septembra 2008